

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

CARTIER POPULAR

Alexei Marinat

Urme pe prag

Roman

CARTIER

Partea întâi

Capitolul 1.....	7
Capitolul 2.....	14
Capitolul 3.....	21
Capitolul 4.....	24
Capitolul 5.....	27
Capitolul 6.....	32
Capitolul 7.....	40
Capitolul 8.....	42
Capitolul 9.....	46
Capitolul 10.....	50
Capitolul 11.....	54
Capitolul 12.....	56
Capitolul 13.....	63
Capitolul 14.....	67
Capitolul 15.....	74

Partea a doua

Capitolul 1.....	81
Capitolul 2.....	88
Capitolul 3.....	91
Capitolul 4.....	101
Capitolul 5.....	110
Capitolul 6.....	130
Capitolul 7.....	135
Capitolul 8.....	146
Capitolul 9.....	155
Capitolul 10.....	161
Capitolul 11.....	172
Capitolul 12.....	184

Capitolul 13.....	208
Capitolul 14.....	218
Capitolul 15.....	229

Partea a treia

Capitolul 1.....	241
Capitolul 2.....	246
Capitolul 3.....	250
Capitolul 4.....	256
Capitolul 5.....	263
Capitolul 6.....	270
Capitolul 7.....	285
Capitolul 8.....	293
Capitolul 9.....	303
Capitolul 10.....	309
Capitolul 11.....	323
Capitolul 12.....	330
Capitolul 13.....	336
Capitolul 14.....	341
Capitolul 15.....	353

Partea întâi

Capitolul 1

Părinții încep să se ferească de copii, când aceștia prind să priceapă câte ceva din ceea ce nu trebuie să știe încă, și își pierd prudența tocmai atunci, când ajung să înțeleagă totul. Afirm aceasta, având ca temei un singur lucru: toate pe câte le voi povesti le-am cunoscut numai în casa părintească.

Locuința noastră avea două camere. În prima stătea un pian, un divan și o masă rotundă în mijloc. Pe pereți – două portrete: Musorgski și Guno. Colțul din dreapta al camerei era al meu; se afla acolo o etajeră cu cărți, o măsuță mică și un portret al lui Lenin din copilărie.

Iar a doua cameră ținea de dormitor comun. Cum venea seara, mama dispărea în el, luând cu dânsa un vraf de caiete de-ale elevilor. Iar eu și tata rămâneam în camera mare și ne rânduiam la pian; el încerca – din spusele mamei – de douăzeci de ani să scrie o operă, iar eu mă străduiam să învăț a executa la perfecție acompaniamentul la Campanella de Paganini. Cine ocupa pianul de cu seară, era al lui până la miezul nopții.

Tata nu mă deranja niciodată, când venea acasă și mă găsea la pian, deși avea mai multe drepturi la el; uneori chiar ofta răsuflat, ca și cum scăpa de o muncă ce-i era, probabil, peste puterile lui. El nu era compozitor, ci un simplu învățător de muzică. Însă avea un vis pe care întotdeauna credea că mai are timp să și-l realizeze, deci era liniștit ca toți, care trăiesc cu nădejdea că ce-i al lor, e pus de o parte.

Toate, până și casa, erau împărțite la noi după o rânduială corectă. Prima cameră, cea mai mare, ne era dată pentru viața de zi, – deci și pentru lucruri mari! – iar a doua – numai pentru a dormi și a visa.

După aceeași rânduială erau împărțite și celelalte. Tata îmi era dat ca să mă iubească și să fie fericit; mama – ca s-o iubesc și să mă asemăn cu ea. Iar eu – ca să nu fac ceea ce făceau ei la vârsta mea; și câte odată – să alerg la magazin.

Dimineața începeam, de obicei, să mă tocnesc cu mama: cine să facă paturile și cine cumpărăturile. Astfel, trezindu-mă într-o dimineață mai devreme ca alteori și tocmindu-mă cu mama cine să se ducă după pâine și lapte, am hotărât să recurgem la vechiul nostru procedeu. Am ieșit tiptil din dormitor. Tata ședea la pian și mângâia alene clapele. Am venit în vârful degetelor la spatele lui și am rămas nemișcată. Fiind tocmai rândul meu, i-am pus încetișor mâinile pe umeri. Tata și-a întrerupt cântecul, a ridicat puțin capul și a stat o clipă în adâncă cugetare, ca un hipnotizat, căruia i s-a poruncit să pătrundă viitorul. Stăteam amândouă cu răsuflarea întretăiată și așteptam... Tata nu ne ghicea, dar în vremea din urmă s-a făcut mai șiret: băgase de seamă, că, dacă astăzi îi puneam eu mâinile pe umeri, mâine număidecât îi venea rândul mamei. Și totuși, recurgând la acest procedeu, rămâneam împăcate ca de o sentință indiscutabilă a unei instanțe superioare. O făceam mai mult din prietenie și nicidecum din nevoia de un arbitru, care să aplaneze neînțelegerile.

Peste o clipă tata a rostit: „Sanda!”

— Eee... Iarăși e rândul meu, m-am oțărât eu. Trebuia să-i pui tu mâinile astăzi, pentru că el nu ghicește, ci calculează..., i-am spus mamei.

— Ieri a fost rândul meu, iar azi e al tău!... îmi răspunse mama.

— Dacă n-aveți o altă rânduială, ce să vă fac? zise tata, întorcând spre noi fața-i zâmbitoare.

— Ți-am propus de atâtea ori să mergem pe rând la magazin, dar nu vrei. La sorți îți vine mai bine. Te crezi mai norocoasă? făcu și mama.

— Papa, dă ochii încoace, l-am rugat eu. Ai ghicit sau ai calculat?

— Poftim ochii, spuse el cu un calm nemaipomenit. Avea o privire limpede, cum au părinții, care se cred în drept să recurgă uneori la mici neadevăruri.

— Lasă că mă duc eu, hotărî mama să mă „grațieze”. Dar nu puteam să primesc.

— Nu. Dacă m-a ghicit, mă voi duce.

— Principială! făcu mama un gest cu capul spre mine.

— Principială! Dacă eram principială, nici nu mă nășteam, trântii și eu vorba.

— De ce, mă rog? mă luă mama la rost.

— Rochie de tafta n-am, talent n-am... Și nici măcar gene lungi nu am.

Mama mă cuprinse de umeri și mă strânse la piept:

— Urâtica mamei! exclamă ea. Uite va termina tăticu opera și îți vom coase rochie de tafta, îți vom lua și pantofi cu toc subțirel. Mai ai mult, Octaviane? Tata se scărpină la ceafă și surăse cam încurcat:

— Mai am, zise el. Apoi se gândi puțin și oftă: Mai răbdați. Va veni concediul de vară și o termin. Și veți vedea voi atunci cu ce își va începe teatrul noua stagiune!

L-am întrebat dacă pot să-mi iau măcar pantofii, în contul onorariului.

— De ce atâtea grabă? mă întrebă el, de parcă n-ar fi ascultat abia acum două zile noul program de concert, în care Serghei Delasari cântă la vioară Campanella de Paganini, iar eu îl acompaniez.

— Stai să mă gândesc nițel, se grăbi să adauge tata, văzând că sunt foarte contrariată de întrebarea lui. Să tragem, poate, la sorți?

Luând o foaie de hârtie, făcu două bilețele, scrise pe unul „Pantofi”, iar pe altul „chefir” și îl împături.

Am tras un bilețel și am închis pe o clipă ochii, văzându-mă în pantofi cu toc subțire.

Dar când l-am desfăcut, o, Doamne! Era scris pe el... „Chefir!”

— Ia o sticlă cu tine, spuse mama.

— Un „Belomor” nu uita să-mi iei...

— Vasăzică, o sticlă de chefir, începu să enumere mama, o pâine să ne ajungă și pe de seară, două sute grame de salam, unt, o cutie de cafea și... Ia-ți ceva pe umeri.

— E cald, mamă. S-a transmis la radio că se termină semănatul orzului.

— Nu știi când se seamănă orzul și cocsagăzul. Dar știu că-i frig și poți să răcești, stăruie mama, punându-mi un sacou de lână pe umeri.

Am ieșit în coridor să-mi iau sacoșa și sticla, dar am zăbovit puțin în căutarea lor. Ușa de la cameră rămase întredeschisă. Și am auzit-o de odată pe mama spunând:

— Pantofi noi trebuie să-i cumpărăm, totuși. Că doar va lua parte la concert! și fără a aștepta răspunsul lui tata, adăugă: Apropo... Ce a zis profesorul de la conservator, care l-a ascultat pe Serghei?

— L-a dojenit pe Delasari că nu l-a dat să învețe la o școală specială de muzică.

— E tăcut, nu știi cum, băiatul... Retras. Uneori pare distrat...

— O fi îndrăgostit?... își dădu cu părerea tata. Nu-i vedeam fața, dar eram curioasă să văd dacă a spus-o cu un surâs, sau i-a trecut o undă de îndoială peste fruntea senină. Dar ceea ce nu văzusem la tata, am auzit în vocea mamei:

— Chiar așa de distrat să fie din cauza dragostei?

— Mai știi?... Întreab-o pe Sanda.

Am tresărit. Și-mi era frică să fac vreo mișcare, ca să nu-mi trădez prezența.

— Ei, vorbești și tu..., făcu mama. Sunt copii.

Am surâs.

— Tu, mă rog, la câți ani erai îndrăgostită? o întrebă tata.

— De tine?

— Să zicem, într-o măsură oarecare, că de mine.

— De tine, dragul meu, la patruzeci și unu, îi răspunse mama.

— Vasăzică, abia acum te-ai îndrăgostit?

— Cum vezi... am păstrat puțină dragoste în rezervă.

— Și de ce nu m-ai anunțat?

— Mi-a fost rușine.

— Păcatele mele, și eu, care credeam că nu mă iubește nimeni!

— Pe Sanda n-o iei în considerație? Nici pe Serghei, care ține foarte mult la tine?

Tata a făcut, pare-se, o mișcare pe scaun. Apoi s-a auzit un oftat ușor.

— Da... Serghei, Serghei! Îngână el visător. Serghei Delasari! Cândva acest nume va fi citit pe afișele celor mai mari teatre din țară și poate chiar din lumea întreagă.

— Nici nu mă îndoiesc, dar cu o condiție: că va nimeri în mâini bune.

— Mâini bune avem noi..., zise tata liniștit.

— Avem... și care fac, și care strică.

— Că bine zici. Am impresia că Sanda îl cam terorizează.

Devenisem și mai curioasă. Eram la o vârstă când nu puteam să-mi închipui că se poate sta față în față cu părinții la o astfel de discuție, deși eram buni prieteni și nu ascundeam nimic de ei, cu excepția... Dar de ce i-a părut tatei că îl terorizez pe Serghei?

— Ba nu mai este! Așa-i ea: îi place să-l tachineze. Dar ține la el. Ia încearcă să-i desparți! Ei, hai, să lăsăm copiii, schimbă mama tema.

Puteam să plec, mai ales că găsisem și plasa, dar, asemenea unui alergător, care după ce rupe panglica finişului, fuge câţiva metri în plus, am mai stat un răstimp să ascult. Mama l-a întrebat pe tata de ce a refuzat postul de director de studii, pe care i-l propusese directorul şcolii noastre, Mihail Vasilevici Delasari, tatăl lui Serghei.

— L-am refuzat pentru că vreau să-mi câştig liniştea, se justifică tata după o clipă. De atâţia ani nu pot să scriu o bucată mai ca oamenii. Nu ştiu de unde găseau timp Glinca şi Ceaikovski.

— Unul din ei n-avea soţie, mi se pare..., îl ironiză mama.

— Dar celălalt?

— N-o fi avut fiică...

— Vai, ce argumente! pară tata.

— Ce să fac? Vor fi fiind şi altele pe care, fiindu-ţi consoartă, nu pot să ţi le spun.

— Vrei să zici că n-am talent. Dacă mi-o spuneai cu douăzeci de ani în urmă – mă omorai. Acum însă... m-am deprins cu toate.

— Asta-i rău.

— Ce e rău? o întreabă tata.

— E rău când se deprinde omul cu toate... Mai ales când se deprinde cu liniştea. E şi firesc, poate, cum zici tu: într-o măsură oarecare... Dar numai într-o măsură oarecare! Ce-aş putea să-ţi spun?...

— Că, de, vorba ceea, omul are atâtea, că nici soţia, după douăzeci şi doi de ani de căsnicie, nu le poate şti, i-o întoarce tata cam supărat.

După cum am mai spus: faţa tatei n-o vedeam. Mi-o imaginam, însă, după voce, o sesizam după tonul lui: puteam să spun precis şi în ce tonalitate era: în remior.

Mama făcuse o pauză. Aşa proceda întotdeauna, când simţea muchia cuţitului. Niciodată n-am auzit-o să între

în ceartă cu tata, şi niciodată nu-şi lăsa arma. Dacă avea de rezolvat vreo neînţelegere, ea sonda de mai multe ori terenul şi, când dădea de capsă, bătea în retragere, evitând explozia. Şi poate că asta îi era de ajuns: ca să înţeleagă sau să se facă înţeleasă. De data aceasta aveam impresia că asist la un duel al părinţilor mei, care, cu vizierele coborâte, îşi încrucişaseră săbiile goale. Aşteptam să văd unde va lovi mama.

— N-am spus-o chiar aşa cum o interpretezi tu. Am trântit-o... pentru că ai refuzat postul de director de studii. Niciodată nu vrei să te amesteci în nimic, te fereşti de toate... Întotdeauna ţi-e teamă ca nu carecumva să se întâmple ceva. Nu te înţeleg.

— Şi ce-ţi trebuie ţie acest post? se oţări tata.

— Mie nu-mi trebuie. Vorbesc în general. E neplăcut, nu ştiu cum: parcă ar merge omul întotdeauna alături cu drumul.

— Nu vreau să mă amestec, înţelegi?! izbucni tata. Vreau să-mi trăiesc viaţa liniştit. Ce-mi trebuie să ţip la unul că nu face aşa, să-l pedepsesc pe altul că face altfel, să mă iau la harţă cu toţi? Nu vreau să am duşmani. Nu vreau nimic!

— Dar cum vrei să trăieşti izolat de toate şi de toţi? Odată şi odată o să te pună viaţa să te arunci şi tu în vâltoarea ei. Şi atunci, neştiind să înoţi...

— Eu, dacă nu ştiu să înot, nu intru în apă, îi răspunse tata.

— Ştii, uneori nevoia te pune să intri...

Tăcură amândoi. Tata şi-a aprins o ţigară. Mama, fără a mai spune ceva, a trecut în dormitor. Am luat plasa şi m-am strecurat pe uşa din dos.

Seara a venit Serghei. Timid cum era, a început să se uite prin cameră, de parcă căuta pe cineva să-l scoată din încurcătură.

— Vii de acasă? Ce mai face Mihail Vasilevici? îl întreabă tata cu un zâmbet binevoitor. Șezi, uite, aici și nu te mai rușina atât!

Serghei s-a așezat pe scaunul oferit de tata și, ținându-și mâinile pe genunchi, se uita într-un ungher.

— Vin de la școală, răspunse el. Ne-am înțeles să ne ducem azi la fabrică. Vrem să vedem scena și să facem acolo o mică repetiție.

Trebuia să dăm un concert la fabrica de țesături. Știam de aceasta, însă era vorba să facem repetiția mâine seara, nu astăzi. L-am întrebat, de ce s-a schimbat ziua repetiției. Serghei a roșit, de parcă ar fi fost prins cu ceva necuviincios.

Ni s-a telefonat de la fabrică și am fost rugați să dăm concertul vineri, nu sâmbătă, pentru că sâmbătă sala va fi ocupată. Nu era nimeni, și eu... Serghei amuți încurcat.

Am înțeles de ce a roșit. Schimbare data concertului, fără să se fi consultat cu colegii sau cu învățătorii. Și-a plecat capul și se părea că iată-iată o să izbucnească în plâns. Dar îl salvă tata:

— O să prezentați programul întocmit alaltăieri?

— Nu știu... O să hotărâm acum.

— Numai cu mine? l-am întrebat eu.

În momentul acesta s-au auzit bătăi în ușă. Au intrat Sorina Romășan și Jenea Crivenco. Sorina – cea mai pistruiată și cea mai veselă.

— Bună seara... Scuzați, e încă ziuă..., spuse Sorina. Serghei s-a bucurat: era salvat.

— Ești deprinsă să umbli numai seara în ospetie? o întreabă mama.

Se pregătește să devină actriță! făcu Jenea, arătând cu coada ochiului spre Sorina.

— Ei și? zise mama.

— Păi, a spus nu știu cine că artiștii sunt fluturi de seară..., explică Jenea. Începe de pe acum să prindă aripioare...

— Jenea! o amenință Sorina. Am să te spun și eu!

— Ei și?!

Sorina pufni de râs. Nu m-am putut reține nici eu. Știam de visul Jenei: dorea să fie medic veterinar. Credeam, nu știu de ce, că profesia aceasta nu e prea potrivită pentru o fată. Râdeam întotdeauna, când era vorba de visul ei, pentru că ne aminteam de o caricatură foarte nostimă, pe care i-o făcuseră băieții noștri: un berbec, scos din sărite de „vizita medicală”, îl lua în coarne pe medicul veterinar.

Văzând că râd și eu, Jenea se răzbună pe loc.

— Octavian Grigorevici, să vedeți ce sincope îi face Sanda lui Serghei, că dă în gropi, sărmanul, de parcă-i blenduit.

— Tata își plimbă privirile de la mine la Serghei. Serghei avea o înfățișare de copil obijduit, care se ține tare și nu vrea să se plângă.

— Și nu-l ajută să iasă? o întreabă mama.

— Cu întârziere. Îl lasă mai întâi să bâjbâie și abia pe urmă se milostivește de dânsul! Cică vrea să facă om din el!

— Și unde-i drege ea sincopele la Paganini? se interesă tata, privindu-mă țință.

— În Campanella! Te-am dat gata! se întoarse Jenea triumfătoare către mine.

Tata își încruntă sprâncenele: semn că începea să se mânie.